

Urejanje mirujočega prometa v Mestni občini ter vzpostavitev plačljivega parkiranja

Bogomir Rola

Skladno z odlokom o ureditvi cestnega prometa v Mestni občini Murska Sobota (v nadaljevanju MOMS), ki ga je sprejel mestni svet konec leta 2011 (Ur. list RS št. 110/2011), in izdelanim elaboratom mirujočega prometa iz leta 2011 je mestna uprava v lanskem letu pristopila k urejanju mirujočega prometa, tj. vzpostavitvi plačljivega parkiranja v prvem območju, ki zajema najožje mestno središče Murske Sobotice in gramozno parkirišče pri bolnišnici v Rakičanu. Območja parkiranja, oziroma posamezne cone parkiranja, v katerih se bo plačevanje parkirnine vzpostavljalo postopoma, so razvidna iz naslednje preglednice, ki je sestavni del elaborata:

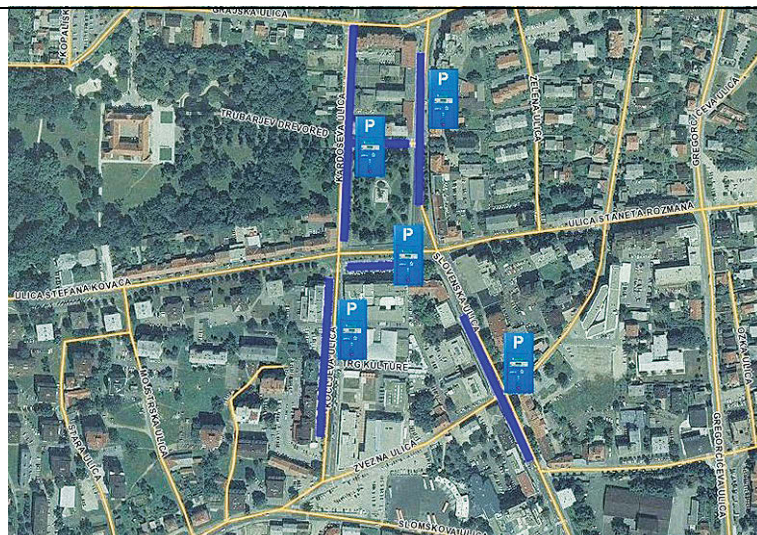
Ulica	Število parkirišč po elaboratu MP	Območje parkiranja po elaboratu MP
Trubarjev drevored	20	1
Trg zmage	36	1
Kardoševa ulica	57	1
Grajska ulica	69	2 (67 parkirišč) 3 (2 parkirišči pri lekarni)
Slovenska ulica	44	1
Lendavska ulica	25	2
Ulica Staneta Rozmana	26	2
Cvetkova ulica	37	2
Kocljeva ulica	51	1
Ulica Štefana kovača	53	2
Zvezna ulica	11	1
Gregorčičeva ulica	45	2 (39 park.) 3 (6 park. pri vrtcu)
Mladinska ulica	6	2
Sodna ulica	5	2
Ulica arhitekta Novaka	30	2
Industrijska ulica	105	2 (41 park.) 3 (64 parkirišč za potrebe obiskovalcev pokopališča – pogrebi)
Kopitarjeva ulica	14	3
Bakovska cesta	20	2
Aškerčeva ulica	16	3
Skupaj:	670	

Cone – območja parkiranja

Kot že rečeno, se v prvi fazi plačljivo parkiranje vzpostavlja v najožjem središču mesta, ki zajema Kardošovo ulico, Trubarjev drevored, Slovensko z delom Zvezne ulice, Kocljevo ulico in parkirišče na Trgu zmage (pred NLB in Pošto Slovenije), ter na gramoznem parkirišču pri bolnišnici v Rakičanu.

Plačevanje parkirnine v mestu Murska Sobota bo mogoče na petih parkomatih, katerih lokacije so razvidne v nadaljevanju, ter na samodejni blagajni ob samem parkirišču v Rakičanu.

Za potrebe vzpostavitve plačljivega parkiranja je mestna uprava v lanskem letu najprej izvedla postopek izbire izvajalca za razširitev in delno prenovu parkirišča ter izpeljala samo izvedbo parkirišča v Rakičanu, vključno z gradbenimi deli, potrebnimi za montažo sistema za plačevanje, nato pa še postopek izbire najugodnejšega dobavitelja opreme za vzpostavitev sistema, ki zajema namestitev petih parkomatov in parkirnega sistema v Rakičanu ter vzpostavitev nadzornega sistema s potrebnimi povezavami. Celoten sistem je v zaključni fazi in bo po

Lokacije parkomatov

terminskem načrtu zaključen proti koncu meseca januarja, nato sta predvideni uvajanje in poskusno obratovanje celotnega sistema, ki bosta predvidoma trajali do konca februarja 2013. V času uvajanja in poskusnega obratovanja bodo uporabnikom na voljo potrebne informacije in navodila ter pomoč pri samem rokovanju z avtomati – parkomati. Z vsem potrebnim bodo uporabniki tako informirani prek medijev in tudi neposredno – z navodili, ki jih bomo razdelili z zatikanjem za vetrobranska stekla, nudena pa bo tudi neposredna pomoč pri rokovanju. Sama investicijska vrednost del za ureditev parkirišča v Rakičanu, vključno z gradbenimi deli za postavitev vhodnega in izhodnega terminala z zapornicami ter za samodejno blagajno in ukrepe za preprečitev parkiranja ob dostopni cesti za bolnišnico, so znašali nekaj nad 33.000,00 EUR, investicijski stroški za opremo (parkomate in sistem) so znašali nekaj nad 65.000,00 EUR, k čemur moramo prišteti še gradbena dela ob postavitvi parkomatov ter stroške za priključitev na električno omrežje – javno razsvetljavo ali druga odjemna mesta, ki so znašali pribl. 9600,00 EUR.

Višina parkirnine je določena z odlokom, ki ga je sprejel mestni svet mestne občine Murska Sobota in je razvidna iz preglednice v nadaljevanju, v tej obliki pa bo uporabnikom na voljo tudi na informacijskih tablah, ki bodo nameščene ob vsakem parkomatu. Parkirna v središču mesta bo znašala najmanj 0,50 EUR in bo zadostovala do ene ure, do dveh ur bo znašala 1 EUR, do 3 ur pa že 2 EUR itn., kar pomeni, da se z višino parkirnine destimulira daljše parkiranje. Na gramoznem parkirišču v Rakičanu bo parkirna znašala 0,30 EUR za vsako začeto uro parkiranja.

Tarifa	Časovna omejitev v urah (čas parkiranja, za katerega se plača parkirna)	Vrednost (v točkah)
I. tarifa	do 1,00 ure	1 točka
II. tarifa	do 2,00 uri	2 točki
III. tarifa	do 3,00 ure	4 točke
IV. tarifa	do 4,00 ure	6 točk
V. tarifa	do 5,00 ur	8 točk
VI. tarifa	nad 5,00 ur, dnevno	10 točk

Vrednost točke (določena je z odlokom) je 0,50 EUR.

Nov (plačljiv) režim parkiranja bo veljal le na parkiriščih v že navedenih ulicah in na teh parkiriščih, povsod drugje bo še naprej v veljavi dosedanja režim parkiranja, kjer bodo uporabniki brezplačno parkirali za čas, kot je razviden iz prometne signalizacije, s tem da bodo morali nameščati parkirno uro, s katero bodo označili pričetek parkiranja.

Še naprej bodo v veljavi tudi tedenske, mesečne in letne dovolilnice, ki jih je mogoče kupiti na sedežu mestne uprave MOMS na Kardoševi ulici 2 v Murski Soboti, na blagajni v vložišču, nadomestilo zanje pa znaša za:

- tedensko 8,50 EUR,
- mesečno 25,00 EUR in
- letno 251 EUR.

Z njimi je sicer mogoče časovno neomejeno parkirati v vseh modrih conah in tudi na tistih parkiriščih, kjer bo uvedeno plačljivo parkiranje s plačilom na parkomatih, vendar sama dovolilnica uporabniku ne zagotavlja prostega parkirnega mesta, zato lahko z njo parkira na vseh parkiriščih, za katere je namenjena, če so parkirišča prosta. Izvzeta so določena parkirišča, za katera dovolilnice (zaradi stalnega zagotavljanja prostih parkirnih mest) ne veljajo (pred lekarno, zdravstvenim domom), kar je označeno na hrbtni strani dovolilnice.

Plačevanje parkirnine na parkomatih v mestu Murska Sobota bo mogoče s kovanci za 0,10; 0,20; 0,50; 1 in 2 EUR, pri čemer avtomati ne bodo vračali denarja, plačevanje na samodejni blagajni v Rakičanu pa bo mogoče tudi z bankovci za 5, 10 in 20 EUR, pri čemer bo blagajna vračala denar v kovancih.

Razen plačevanja z bankovci oziroma kovanci bi naj že v začetni fazi (kar sicer prvotno ni bilo predvideno) bila uporabnikom omogočena še dva načina negotovinskega plačevanja parkirnine, in sicer z mobilnim telefonom prek sistema Moneta ter z dobroimetjem na brezkontaktni kartici »Sobočanec«. Prek sistema Moneta bi tako lahko parkirnino plačevali naročniki/uporabniki Mobitela, Debitela in Simobila, kartica Sobočanec pa bi omogočala naložitev dobroimetja (uporabniki bi dobroimetje naložili na kartico na posebnih terminalih MAA, ki bi bili nameščeni na parkomatih in samodejni blagajni) in nato plačevanje parkirnine iz naloženega dobroimetja, lahko pa bi z dobroimetjem v prihodnje plačevali tudi druge usluge (npr. prevoze z mestnim avtobusom, izposajo koles, abonmaje).

Sicer pa bodo za uporabnike parkirnih avtomatov nameščena strnjena navodila ob in na samih avtomatih (parkomatih in samodejni blagajni), ki bodo uporabnika na prikazovalniku vodili z navodili in napisi po korakih.

Sam parkirni sistem je v osnovi zasnovan tako, da bo v poznejših fazah omogočal še druge negotovinske načine plačevanja parkirnine (bančne in kreditne kartice, plačevanje z SMS-i), vendar bodo ti načini plačevanja uvedeni postopoma in po potrebah uporabnikov.

Čas plačevanja parkirnine v mestu Murska Sobota je določen z odlokom in je naslednji:

- od ponedeljka do petka v času od 7.00 do 16.00,
- v soboto od 7.00 do 13.00.

Ob nedeljah in praznikih se parkirnina ne plačuje.

Plačevanje parkirnine na gramoznem parkirišču v Rakičanu

Sistem plačevanja parkirnine v Rakičanu se sestoji iz naslednjih elementov:

Samodejna blagajna je namenjena neprekinjeni uporabi podnevi in ponoči, 24 ur na dan, 7 dni v tednu. Omogočala bo gotovinsko plačevanje s kovanci in bankovci ter negotovinsko plačevanje parkirnine prek sistema Moneta in z dobroimetjem na kartici »Sobočanec«. Dobroimetje bo mogoče naložiti na sami blagajni. Blagajna bo vračala denar v kovancih.

Samodejna blagajna brez operaterja (kot primer)

Za dostop na parkirišče je potrebna naprava, ki uporabniku omogoči odpiranje zapornice ali drugega elementa za preprečevanje dostopa. To funkcijo opravlja vhodni terminal, ki ima lahko več funkcionalnih možnosti. Osnovna izvedba vključuje le eno napravo za identifikacijo ali registracijo, razširjene izvedbe pa imajo vgrajeno še dodatno opremo za identificiranje, hierarhijo in komunikacijo s centrom ter z ostalimi napravami.

Vhodni terminal (kot primer)

Za izstop s parkirišča služi izhodni terminal. Prav tako kot vhodni terminal ima lahko več funkcionalnih možnosti. Osnovna izvedba vključuje le eno napravo za identifikacijo ali registracijo, razširjene izvedbe pa imajo vgrajeno še dodatno opremo za identificiranje, hierarhijo in komunikacijo s centrom ter z ostalimi napravami.

Izhodni terminal (kot primer)

Sam postopek plačljivega parkiranja je naslednji: voznik/uporabnik bo ob najavi vozila (ob pritisku na gumb na vhodnem terminalu) dobil parkirni listek, s katerim po končanem parkiranju poravnava parkirno na samodejni blagajni in s plačano parkirnino pri izhodni rampi zapusti parkirišče.

Vhodni in izhodni terminal v Rakičanu

Plačevanje parkirnine na parkomatih v središču mesta

Plačevanje na parkomatih bo ob negotovinskem plačevanju mogoče z gotovino (kovanci), pri čemer bo moral uporabnik v posebno režo vstaviti vrednostno vsaj 0,50 EUR, da si bo zagotovil parkiranje do 1 ure, lahko pa bo vstavil tudi več, na prikazovalniku pa se mu bo sproti izpisoval dovoljeni čas parkiranja. Po končanem polnjenju bo uporabnik prejel parkirni listek, ki velja kot račun, na katerem bosta datum in ura, do katere je plačano parkiranje. Uporabnik bo moral listek namestiti v avtomobil na vidno mesto, tako da bo mogoč nadzor redarske službe, ob izteku dovoljenega časa (plačane parkirnine) pa bo moral vozilo odpeljati ali vanj namestiti nov parkirni listek. Enak listek bo parkomat izdal tudi uporabniku, ki bo parkirnino poravnal z negotovinskim načinom plačila parkirnine.

V poskusnem obdobju bosta v mestu Murska Sobota kombinirano vzpostavljena oba sistema, in sicer:

- dosedanj, pri katerem mora voznik/uporabnik v vozilo namestiti parkirno uro, s katero označi začetek parkiranja, vozilo pa mora odpeljati do izteka časa za brezplačno parkiranje, ter
- nov (plačljiv) sistem, po katerem mora voznik/uporabnik v vozilo namestiti parkirni listek kot dokazilo, da je parkirnina plačana, in ob izteku dovoljenega časa (plačane parkirnine) vozilo odpeljati.

Parkomat

Vozniki, ki ne bodo namestili niti parkirne ure niti plačali parkirnine, bodo tudi v poskusnem obdobju sankcionirani z globami, ki so veljale že doslej in bodo veljale tudi za neplačevanje parkirnine po izteku poskusnega obdobja. Če pa bodo v poskusnem obdobju namestili na plačljivih conah le parkirno uro, ne pa tudi listka kot dokaz o plačilu, bodo zgolj opozorjeni, ne pa tudi sankcionirani (velja le za poskusno obdobje). Po preteku poskusnega obdobja bo na plačljivih površinah v celoti uveden zgolj plačljivi sistem.

Z uvedbo plačljivega parkiranja se v Mestni občini Murska Sobota poslavlja (vsaj na določenih parkiriščih) nekaj čez šestnajst let star sistem, ki je temeljil na eni oziroma dveh urah brezplačnega parkiranja (za uporabnike parkirnih ur) ter na plačevanju parkirnine za čas prek dovoljenega brezplačnega parkiranja s parkirnimi listki, ki so bili tedaj uvedeni, vendar plačevanje z njimi ni nikoli zaživel. Vsekakor je bila mestna občina ena redkih občin in edina mestna občina, ki je imela za uporabnike sila prijazen sistem, ki je omogočal, da dejansko nihče ni plačeval parkirnine, razen tega se je vsak voznik lahko neomejeno vozil od vrat do vrat po mestu in s tem prispeval tudi svoj delež k onesnaženosti zraka z delci PM10.

Tudi slednje je razlog, da je Mestna občina Murska Sobota ena izmed lokalnih skupnosti, ki mora sprejeti nabor ukrepov za zmanjševanje prasnih delcev PM10 po zakonu o varstvu okolja in uredbi o kakovosti zunanjega zraka. V pripravi je tako odlok o načrtu za kakovost zunanjega zraka na območju Mestne občine Murska Sobota, ki ga bo za naše območje sprejela država s soglasjem mestnega sveta. In eden izmed ukrepov je tudi zmanjšanje prasnih delcev PM10, ki nastajajo v prometu, zato je mestna občina prisiljena omejiti množično vožnjo z avtomobili po mestu (tudi plačljivo parkiranje je eden teh instrumentov za zmanjševanje uporabe avtomobila v mestu), pri čemer bo z nekaterimi drugimi ukrepi spodbujala za okolje prijaznejše načine zagotavljanja mobilnosti občanov (poleg obstoječega še dodaten mestni avtobus, vožnja s kolesi (izposoja koles v prihodnosti) – urejanje kolesarskih stez in pločnikov, odpravljanje arhitektonskih ovir, urejanje brezplačnih parkirišč na obrobju mesta).